УДК 351.851

Гладка Таміла Іванівна
Gladka Tamila
Гладкая Тамила Ивановна

ОСНОВНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНИХ ЗМІН СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Сучасне суспільство стоїть на порозі нової ери – ери нанотехнологій. Розвинені країни світу, що представляють п'ятий технологічний уклад, компонентами якого є комп'ютери, інтернет, телекомунікації, електроніка, вже сьогодні активно ведуть пошуки проривних інновацій, які сприятимуть прискореному руху до нового – шостого технологічного укладу, зорієнтованого на біотехнології, нанотехнології, проектування живого, вкладення в людину, нове природовикористання, робототехніку, нову медицину, високі гуманітарні технології, проектування майбутнього й управління ним, технології збору й знищення соціальних суб'єктів [3].

В Україні ж простежується тенденція значного відставання в технологічному та інноваційному розвитку від провідних країн світу. У нас «в цілому домінує відтворення виробництва 3-го технологічного укладу (гірнича металургія, залізничний транспорт, багатотоннажна неорганічна хімія та ін.). Відповідно майже 95% вітчизняної продукції належить до виробництв 3-го та 4-го технологічних укладів. Зростання ВВП за рахунок введення нових технологій в Україні оцінюється всього у 0,7–1%» [1].

За рейтингом Європейського інноваційного табло (ЄІТ) Україна знаходиться в останній за рівнем інноватівності четвертій групі – «країни, що рухаються навздогін» зі значенням індексу 0,23. Цю групу складають: Угорщина – 0,24, Росія – 0,23, Україна – 0,23, Латвія – 0,22, Польща – 0,21, Хорватія, Греція – 0,20, Болгарія – 0,19, Румунія – 0,16, Турція – 0,08. У порівнянні з іншими країнами ЄС відставання України становить: від «країн-лідерів» – приблизно у 3 рази (Швеція – 0,68), від «країн-послідовників» – 2

рази (Великобританія – 0,48), від країн «помірні інноватори» – 1,6 рази (Норвегія – 0,35) [Там само].

Така ситуація в країні викликана перш за все відсутністю системності й послідовності в проведенні державної інноваційної політики, нескоординованістю дій центральних та місцевих органів виконавчої влади щодо регулювання інноваційної діяльності, невідповідністю сучасним реаліям нормативно-правової бази, не належної уваги збоку держави до освіти як фактора «соціальної стабільності, економічного добробуту країни, її конкурентоспроможності та національної безпеки» [4,с. 168].

Освіта в добу високих інноваційних технологій ідентифікує себе уже не як стійка, консервативна, а як відкрита, динамічна система. Сьогодні об'єктом державного управління має стати не система освіти, а її інноваційний розвиток. Як зазначає М. Л. Пономарьов: «Управління інноваційним розвитком – управління реформами, програмами і проектами, а також постійне поточне управління інноваційною діяльністю як безперервним накопиченням і реалізацією нових ідей і рішень» [5, с. 44].

Тож державне управління інноваційним розвитком повинно фокусуватися на прогнозуванні, координуванні й моніторингу інноваційних процесів.

Головними завданнями державної освітньої політики на сьогодні є:

1) розроблення стратегії інноваційного розвитку освіти (ІРО);

2) створення Закону для ІРО;

3) формування нової моделі державного управління ІРО;

4) підготовка спеціалістів з управління інноваційною діяльністю, здатних генерувати інновації й управляти ними.

Перший крок державою уже зроблено. У 2009 році була схвалена Розпорядження КМУ Концепція розвитку національної інноваційної системи. Її метою «є визначення основних засад формування та реалізації збалансованої державної політики з питань забезпечення розвитку

національної інноваційної системи, спрямованої на підвищення конкурентоспроможності національної економіки» [2].

Є сподівання, що Концепція стане платформою для подальших інноваційних змін в системі освіти, і в цілому в нашій державі, що дасть можливість якнайшвидше вивести її зі статусу «країни, що рухається навздогін», хоча шлях до цього нелегкий.

Список використаних джерел

1. «Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів». Проект. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kno.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/publish/article?art_id=47920&cat_id=46017&showHidden=1

2. Розпорядження КМУ від 17 червня 2009 р. № 680-р «Про схвалення Концепції розвитку національної інноваційної системи» // Офіційний вісник України. – 2009. – № 47 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ovu.com.ua/articles/1625-pro-shvalennya-kontseptsiyi-rozvitku-natsionalnoyi

3. Малинецкий Г. Доклад о перспективах РФ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nanonewsnet.ru/articles/2009/georgii-malinetskii-doklad-o-perspektivakh-rf

4. Кремень В.Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати. – К.: Грамота, 2005. – 448 с.

5.Пономарёв Н.Л. Образовательные инновации. Государственная политика и управление : учеб. Пособие для студ. высш. учеб. заведений / Н.Л.Пономарёв, Б.М.Смирнов. – М. : Издательский центр «Академия», 2007. – 208 с.